

СТЕДНОУЧИЛИЩЕ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ - ГР. ЯКОРУДА

адрес: ул. „Св. св. Кирил и Методий“ № 66, тел. факс: 07442 9235, 9273, 9224
www.yakorudajabv.bg

Утвърждавам:

Николай Христов

Директор на СУ „Св. св. Кирил и Методий“

Заповед № РД 262-841/11.09.2019г.

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

ЗА УЧЕБНАТА 2019- 2020 ГОДИНА

АНАЛИЗ И МАЩАБ НА ПРОБЛЕМА ЗА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ И НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ПРЕВЕНЦИЯ

I. НОРМАТИВНА РАМКА НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА –ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ.

Разработването и въвеждането на УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ в СУ „Св. Св. Кирил и Методий” – Якоруда е на основание и в изпълнение на Закона за предучилищното и училищното образование /ЗПУО/, обн., ДВ, бр. 79/13.10.2015 г., в сила от 01.08.2016 г., ДОС за приобщаващо образование, Национална стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2014-2020), Национална програма „Без свободен час” и Училищната стратегия за развитие на СУ „Св. Св. Кирил и Методий” – Якоруда за периода 2016-2020 г.

II. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СИТУАЦИЯТА В УЧИЛИЩЕ.

Разработването на ефективни мерки и дейности в училищната програма за превенция на ранното напускане на училище е след анализ на заместник-директорите по учебната дейност и педагогическия съветник на училището върху отчетените резултати от дейността им, както и от дейността на класните ръководители и методическите обединения и резултатите от учебно-възпитателния процес, отчетени на педагогически съвети в края на учебната 2017/2018 г. Данните от този анализ определят като най-рискови групи учениците от гимназиален етап. Става ясно и, че основните причини за допускане на извинени и неизвинени отсъствия от учениците и риска от ранното им напускане на училище са:

Педагогически:

1. Отклонения в отразяването и извиняването на допуснатите отсъствия от учениците.
2. Приемането на оправдателните документи за извиняване на отсъствията от класните ръководители след определения задължителен срок, описан в Правилника за дейността на училището.
3. Непостоянна комуникация и взаимодействие на класните ръководители с родителите на учениците.
4. Неизградени модели за активно включване на родителите на учениците от гимназиален етап на образование в учебно-възпитателния процес в училище.
5. Слабости в методиката на обучение и преподаване.

Психологически:

1. Трудности при усвояването на учебния материал и отдалеченост на учебното съдържание от учениците.

2. Занижен интерес на учениците към учебния процес и липса на мотивация за постигане на по-високи резултати на ДЗИ поради необвързаността на успеваемостта с продължаването във висше учебно заведение.

3. Нарушаване на учебната дисциплина и конфликтно поведение, поради което учениците се отстраняват от учебни часове.

Социално-икономически причини:

1. Липсата на родителски контрол и незаинтересованост към участието и резултатите от учебния процес на учениците от гимназиален етап.

2. Нарушена семейна цялост – работещи в чужбина един или и двамата родители, като учениците се отглеждат от други възрастни, които не успяват да приложат успешно възпитателни модели на поведение поради липса на авторитет или поради други причини.

Здравословни причини.

III. ЦЕЛИ НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ.

Направеният анализ на ситуацията в училище изведе следните основни цели на училищната програма:

1. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно напускане на училище на идентифицираните ученици, попадащи в рискови групи.

2. Подобряване на резултатите от обучението, измерими от НВО и ДЗИ и осигуряване на подходяща образователна среда за развитие на всеки ученик.

IV. МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ БРОЯ НА ОТСЪСТВИЯТА И РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ за допусканите отсъствия от училище по педагогически причини	ДЕЙНОСТИ	ОТГОВОРНИЦИ
МЯРКА № 1: Оптимизиране на работата по намаляване броя на отсъствията на учениците	1. Класният ръководител извинява отсъствията на ученика само при представяне на извинителните бележки в определения в срок .	Класни ръководители
	2. Повишаване на контрола от класните ръководители при получаване на документи за извиняване на отсъствията.	Класни ръководители, Медицинско лице в училище

	3. При системни и продължителни отсъствия на ученик, класният ръководител задължително провежда разговор с родителите своевременно за изясняване на причините за отсъствията	Класни ръководители
	4. Класният ръководител ежесечно проверява ученическите книжки, като изисква вписаните отсъствия, оценки и бележки за поведението да бъдат подписани от родител.	Класни ръководители
	5. Извършване на системен ежесечен текущ контрол за редовното и точно отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация.	Директор ЗДУД
	6. При установена от оценката на индивидуалните потребности на ученика необходимост, класният ръководител разработва, план за действие с конкретни срокове относно ученик, допуснал голям брой отсъствия, с цел превенция на риска от отпадането му от училище. В плана задължително се включват дейности и за работа с родителите/ настояниците на ученика.	Класни ръководители
	7. При отсъствие на ученика повече от три поредни дни, през които не е установена връзка с него и с родителите му за изясняване на причините за отсъствията, класният ръководител уведомява писмено директора на училището за случая.	Класни ръководители
	8. Сформиране със заповед на директора мобилна група за посещения на адреса по местоживее на ученика, застрашен от ранно напускане на училище.	Директор
МЯРКА № 2: Изграждане на ефективна комуникация и взаимодействие с родителската общност	1. Разчупване на стереотипа за провеждане на родителските срещи в посока приобщаване на родителите чрез търсене на тяхната гледна точка, стимулиране на изразяването на предложения и активното им включване в работата по подобряване живота в паралелката и в училище.	Класни ръководители
	2. Запознаване на родителите в началото на всяка учебна година и при актуализация с Правилника за дейността на училището и с всички други нормативни документи, отнасящи се до задълженията, отговорностите и санкциите за поведението на учениците	Класни ръководители

	срещу подпис, с цел синхронизиране на целите и взаимодействието в учебно-възпитателния процес.	
	3. Системно поддържане на контакт между класните ръководители, учителите и родителите на учениците, с цел обсъждане на резултатите, и затруднения в обучението, като и отсъствията на ученика. В случай на невъзможност за осъществяване на връзка с родителите, се изпращат уведомителни писма.	Класни ръководители Учители, преподаващи на ученика
	4. Провеждане на тематични срещи с родители по проблемите на отговорността за възпитанието и образованието на децата и общите задължения на родителите.	Класни ръководители, Учители, Педагогически съветник
	5. Включване на родителите в училищния живот чрез пряко и непряко участие в мероприятия и инициативи на паралелката, както и в училищни акции, тържества и събития.	Класни ръководители, Учители, Родители, Обществен съвет, Педагог. съветник
	6. Извършване на текущ контрол върху изпълнението на задълженията на педагогическите специалисти за непрекъснат контакт и информиране на родителите за развитието на ученика и присъствието му в училище.	ЗДУД
МЯРКА № 3: Преодоляване на слабостите в методиката на обучение и преподаване	1. Планиране и реализиране на ориентирано към потребностите на всеки ученик обучение.	Учители
	2. Включване на теми в плановете на МО, които ще осигурят обмяна на добри практики и опит в прилагането на иновативното преподаване и обучение чрез представяне на електронни уроци, уроци с практическа насоченост, игрови и ролеви игри, работа по групи и др.	Председателите на МО
	3. Текущ контрол по изпълнението на заложените в плановете на МО теми за провеждане на сбирки за обмяна на опит и добри практики.	ЗДУД
	4. Анализирание на резултатите от обучението по отделните учебни предмети спрямо очакваните резултати в края на всеки учебен срок.	Всички МО
	5. Анализирание на резултатите, получени от оценяването на входните и	Учители, Класни ръководители,

	изходни равнища, НВО и ДЗИ и набелязване на мерки за повишаване на успеваемостта.	МО, ЗДУД
	6.Поддържане и повишаване квалификацията на учителите и педагогическия съветник, включването им в училищни, национални и международни проекти и програми, свързани с оптимизиране на качеството на образованието чрез съвременни модели и техники на преподаване и насочени към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище.	Директор
	7.Периодичен текущ контрол за наблюдения на учебните часове.	Директор, ЗДУД
II. ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ за допусканите отсъствия от училище по психологически причини:	ДЕЙНОСТИ:	ОТГОВОРНИЦИ
МЯРКА № 1: Преодоляване на трудностите у ученика при усвояването на учебния материал и сложността на учебното съдържание	1.Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти за ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения чрез изпитвания,наблюдения, индивидуални разговори и изготвяне на план за работа с ученика ..	Учители Класни ръководители
	2.Навременно информиране на родителите за затрудненията, които изпитва ученика. Консултиране и планиране на общи дейности за оказване на подкрепа, като се дадат конкретни насоки на родителите за проверка на поставените задачи.	Учители Класни ръководители Родители
	3.Провеждане на индивидуални консултации с ученика извън редовните учебни часове по учебните предмети, които го затрудняват, по изготвен план-график, съгласуван с ЗДУД.	Учители
	4.Включване на ученика в училищни и други програми за допълнително обучение, съгласувано с родителите.	Учители
	5.Включване на повече ролеви и игрови техники от учителите за преодоляване на сложността на учебното съдържание и провокиране интереса на учениците.	Учители
	6.Поощряване на ученика и родителите за постигнатите успехи и резултати от	Учители

	положените старания, усилия и взаимодействие при постигането на общите цели.	Класни ръководители
	7. Системна проверка за редовните посещения ученика на консултациите с учители по учебните предмети, с педагогически съветник, както и на допълнителните занимания.	ЗДУД
МЯРКА № 2: Повишаване на интереса към училищния живот, учебния процес и липсата на мотивация и перспектива у учениците към постигане на високи резултати в обучението	1. Осигуряване на позитивна образователна среда – условия за обучение, училищен климат, атмосфера на взаимоотношения и управление.	Директор, ЗДУД, Всички педагогически специалисти,
	2. Включване на ученици с по-голям брой отсъствия в привлекателни за тях извънкласни дейности, занимания по интереси, спортни игри и др., които ще повлияят положително върху изграждането и утвърждаването на положителни нагласи за училището; да им помогне те да го разпознаят като добронамерена към тях общност за подкрепа, за развитие на умения, за получаване на знания и опит.	Класни ръководители Педагогически съветник
	3. Поетапно подновяване и поддържане на МТБ на училището, осигуряване на условия за провеждане на лабораторни опити и упражнения, закупуване на книги и помагала за нуждите на учителите и на учениците, подобряване на спортната база.	Директор, Главен счетоводител, Училищно настоятелство, Обществен съвет
	4. Работа по програми и проекти за осигуряване на качествено образование и превенция на отпадащите ученици	Класни ръководители Педагогически съветник
	5. Инициативи за подпомагане и взаимопомощ на ученици в риск от техни ученици на принципа „ученици обучават връстници” по време на учебните часове и при подготовката на уроците.	Класни ръководители Учители
	6. Използване на формите и структурите за местно ученическо самоуправление за оказване на положително въздействие върху активизирането на интереса към училищни кампании, дейности с обществена полза и др.	Педагогически съветник УУП
	7. Диагностика, информиране, консултиране и посредничество на ученика за кариерното му ориентиране с оглед подпомагането му при	Класни ръководители Преподаватели по учебните

	формирането на самостоятелен и осъзнат избор на образование.	предмети Педагогически съветник
МЯРКА № 3: Редуциране на случаите на изгонване на ученик от учебен час поради нарушаване на учебната дисциплина и конфликтно поведение	1. Прилагане на подходи от учителя за провокиране и поддържане на интереса на учениците към темата на учебния час с цел създаване на заетост активно участие в учебния час, като учителя следва да се съобрази с динамиката на паралелката – различните нива на знания и подготовка на учениците.	Учители
	2. Поставяне на задачи за изпълнение както в рамките на часа, така и след приключването му, като в помощ на ученика може да се определи и съученик и/или наставник – значима и авторитетна за ученика личност.	Учители
	3. Посещения от директора, заместник-директори по УД, класните ръководители и педагогическия съветник в проблемните класове с цел намаляване на отсъствията при отстраняване от учебен час.	Директор, ЗДУД, Педагогически съветник
МЯРКА № 4: Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученика	1. Проучване и актуализиране на информация за ученика и семейството – адрес, телефони, личен лекар, месторабота на родителите, данни за носителя на родителските права при раздяла или развод на родителите .	Класни ръководители
	2. Класните ръководители подават писмено информация на ръководителя на ЕПЛР, след извършен анализ и оценка на индивидуалните потребности на ученици, за които е установено, че са в риск от ранно напускане на училище.	Класни ръководители
	3. Водене на Регистър на учениците, застрашени от ранно напускане на училище чрез вписване на подадената информация по т. 2, след извършена от учителите оценка на учениците, попадащи в тази рискова група.	Педагогически съветник
	4. Подобряване на възможностите за обучение на деца със СОП – назначаване на необходимите специалисти, създаване на необходимите условия за провеждане на специализираното обучение на тези ученици.	Директор

	5. Определяне на ЕПЛР на учениците, при конкретен случай, съгласно издадената заповед на директора.	Директор
	6. Контрол върху изпълнението на заложените в индивидуалния план за работа с ученика дейности.	Координатор на ЕПЛР
III. ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ за допусканите отсъствия от училище по социално-икономически причини:	ДЕЙНОСТИ	ОТГОВОРНИЦИ
МЯРКА № 1: Подкрепа на родителската общност за повишаване на контрола за спазване на задълженията и отговорностите на учениците в учебно-възпитателния процес	1. Запознаване на родителите с утвърдените училищни планове и програми и образователни изисквания и възможностите за обща и допълнителна ПЛР.	Класни ръководители
	2. Консултации на родителите по въпросите за възпитанието, развитието и отговорностите на учениците, с цел успешно прилагане на възпитателни модели и насърчаване на родителите за осъществяване на системен родителски контрол.	Класни ръководители Педагогически съветник
	3. Координация и взаимодействие с дирекция „Социално подпомагане” и отдел „Закрила на детето” при случаи на деца в риск.	Учители Педагогически съветник Директор
	5. Провеждане на инициативи от членовете на Училищното настоятелство и Обществения съвет в посока повишаване на ефективно взаимодействие с родителите на учениците в риск от ранно напускане на училището и в посока повишаване на родителския контрол и прилагането на училищните политики за качествено образование.	Училищно настоятелство, Обществен съвет, Директор, Педагогически съветник
	МЯРКА № 2: Повишаване на сътрудничеството между родителската общност и ръководството на училището	1. Съгласуване с родителите на планираните от учителите и педагогическия съветник дейности и мерки за подкрепа и позитивно въздействие на ученика.
	2. Създаване на екипи от учители и родители на ниво паралелка за организиране на дейности за осмисляне на свободното време на учениците, съобразени с интересите и потребностите на учениците.	Класни ръководители, Учители

	3.Включване на родителите в организирани спортни игри и форми на организиран отход и туризъм, посещения и организиране на културни събития, училищни празници.	Класни ръководители, Учители
МЯРКА № 3: Ограничаване на закъснения или отсъствия поради отдалеченост на местоживеенето или липса на финансови средства.	1.Информирание и оказване на съдействие на ученика за възможностите за кандидатстване за финансова подкрепа по общински и програми и благотворителни фондации.	Класни ръководители, Учители
	2.Съдействие за осигуряване на безплатен транспорт на учениците от близките села.	Директор
	3.Съдействие за осигуряване на безплатни комплекти учебници и учебни помагала на ученици от семейства с финансови затруднения, полусираци и кръгли сираци.	Класни ръководители, Училищно настоятелство Обществен съвет
IV. ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ за допусканите отсъствия от училище по здравословни причини:	ДЕЙНОСТИ	ОТГОВОРНИЦИ
МЯРКА № 1 1: Подкрепа на учениците със здравословни нарушения и родителите им	1.Запознаване на родителите и учениците с формите на обучение в училище и прилаганите към тях училищни учебни планове, според ЗПУО.	Класни ръководители, Педагогически съветник
	2.Запознаване на родителите и учениците с реда и начина за избор на формите за обучение, според ЗПУО.	Класни ръководители, Пед. съветник
	3.Адаптиране на училищната среда за нуждите на ученици с опорно-двигателни затруднения.	Директор, Училищно настоятелство
	4.Оказване на емоционална подкрепа на родителите и учениците за приемане на здравословното състояние.	Класни ръководители, Педагогически съветник

V.ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ .

1. Повишена мотивация за навременното и реално отразяване на отсъствията на учениците.
- 2.Намаляване на броя на отсъствията в училище.
- 3.Привличане и работа с родители на деца в риск от отпадане и ниски образователни резултати.

4.Задържане на учениците от целевата група в училище и недопускане на отпадането им.

VI.ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА.

Изпълнението на мерките и дейностите на училищната програма се осигурява основно чрез средствата на училищния бюджет и чрез участие в общински, национални и европейски програми.

VI. АКТУАЛИЗИРАНЕ, ОТЧЕТНОСТ И МОНИТОРИНГ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА.

Училищната програма е отворена към допълнения и актуализиране и следва да се спазва от всички педагогически специалисти, работещи в училището. С цел по-висока ефективност на мерките и дейностите от настоящата програма ще се осъществява текущ мониторинг и контрол от директора на училището и заместник-директорите по учебната дейност през цялата учебна година. В края на всяка учебна година ще се изготвя отчетен доклад за изпълнението на програмата, който ще бъде представен пред педагогическия съвет на училището.